

1. COMPETÈNCIA EN COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA		DESCRIPTOR CCLI annex II LOE	
Proposta de Pilar Pérez Esteve i Felipe Zayas <i>Competencia en comunicación lingüística</i> , Alianza Editorial			
COMPETÈNCIA LECTORA: llegir	COMPOSICIÓ DELS TEXTOS ESCRITS: escriure	PARLAR I ESCOLTAR. Conversar i dialogar	COMPETÈNCIA PLURILINGÜE I PLURICULTURAL
<p>Interpretar i comprendre diferents tipus de text</p> <ul style="list-style-type: none"> – Reconèixer paraules i construir proposicions bàsiques – Connectar les idees bàsiques – Construir la idea global del text – Identificar l'estructura textual – Construir un model mental o model de situació 	<p>Expressar per escrit pensaments, emocions, vivències, opinions, creacions. Usar el vocabulari adequat</p> <ul style="list-style-type: none"> – Planificar textos (establir objectius, generar idees i organitzar els continguts) – Textualitzar – Revisar 	<p>Expressar i interpretar de manera oral pensaments, emocions, vivències, opinions i creacions</p> <ul style="list-style-type: none"> – Estratègies de comprensió: (planificació i estructuració d'esquemes), execució (identificació de les claus), avaluació (comprovació de la hipòtesi) i correcció (revisió) – Estratègies d'expressió: planificació (preparació, localització de recursos, atenció al destinatari, reajustament de la tasca i missatge), execució (compensació, suport en els coneixements previs i intent), avaluació (control de l'èxit) i correcció (autocorrecció) 	<p>Comunicació</p> <ul style="list-style-type: none"> – Intercanvis comunicatius en diferents situacions en la llengua pròpia i en altres – Adaptar la comunicació al context – Donar coherència i cohesió al discurs, a les accions i tasques pròpies – Adoptar decisions. Resoldre conflictes Tindre en compte opinions diferents de la pròpia <p>Cognició</p> <ul style="list-style-type: none"> – Generar idees, hipòtesis, supòsits i interrogants. Estructurar el coneixement – Formular i expressar els arguments propis d'una manera convincent i adequada al context. Realitzar crítiques amb esperit constructiu <p>Contingut</p> <ul style="list-style-type: none"> – Conèixer les regles del sistema de la llengua. Usar el vocabulari adequat <p>Cultura</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gaudir escoltant, llegint o expressant-se de manera oral i escrita – Utilitzar alternatives per a eliminar estereotips i expressions sexistes

2. COMPETÈNCIA MATEMÀTICA		DESCRIPTORS CCLI annex II LOE	
Adaptat del projecte PISA (Julio Rodrigo i Sergio Requena)			
QUANTITAT	ESPAI I FORMA	CANVIS I RELACIONS D'INCERTESA	CONTINGUTS COMUNS
<p>REPRODUCCIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utilitzar els nombres i les seues operacions bàsiques – Aplicar alguns algoritmes de càlcul, la qual cosa conduïx a identificar la validesa dels raonaments i a valorar el grau de certesa associat als resultats derivats dels raonaments vàlids – Manejar unitats monetàries i de mesura per a calcular i representar la realitat <p>CONNEXIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> – Seguir determinats processos de pensament (com la inducció i la deducció, entre altres) – Utilitzar els coneixements numèrics per a interpretar, comprendre, produir i comunicar informacions i missatges presents en diferents contextos de la vida quotidiana i per a resoldre problemes 	<p>REPRODUCCIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> – Reconéixer elements geomètrics i les seues propietats – Utilitzar fórmules per a relacionar els elements – Traçar i dibuixar els elements geomètrics <p>CONNEXIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> – Habilitat per a seguir determinats processos de pensament (com la inducció i la deducció, entre altres) – Utilitzar les nocions bàsiques de la geometria per a interpretar, comprendre, elaborar i comunicar informacions relatives a l'espai físic – Utilitzar les nocions bàsiques de la geometria per a resoldre problemes de la vida quotidiana 	<p>REPRODUCCIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utilitzar el llenguatge matemàtic i les seues regles lògiques com una manera d'expressar situacions quotidianes – Utilitzar fórmules i gràfiques per a treballar conceptes de la vida real (socials, econòmiques, físiques) – Manejar informació en diferents formats: taula i gràfic – Realitzar prediccions sobre la probabilitat d'un succés <p>CONNEXIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> – Formular, organitzar i interpretar informacions diverses per mitjà de taules i gràfiques – Resoldre problemes relacionats amb la interpretació i organització de dades i la probabilitat 	<p>CONNEXIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> – Conéixer i utilitzar les estratègies de comprensió lectora – Explicar el procés seguit en la resolució de problemes – Utilitzar el llenguatge matemàtic correcte en l'exposició i resolució de problemes

3. COMPETÈNCIA D'INTERACCIÓ AMB EL MÓN FÍSIC		DESCRIPTOR CCLI annex II LOE	
Proposta adaptada del currículum del País Basc (Julio Rodrigo)			
COMPRENSIÓ DEL CONEIXEMENT CIENTÍFIC	RECONeixEMENT DELS TRES CLAUS DE LA INVESTIGACIÓ CIENTÍFICA	EXPLICACIÓ DE LA REALITAT NATURAL	UTILITZACIÓ DELS CONEIXEMENTS CIENTÍFICS EN LA PRESA DE DECISIONS
<ul style="list-style-type: none"> – Relacionar els conceptes bàsics de les ciències amb els sistemes i processos del món natural i articular-los en lleis, models i teories on prenen el seu sentit – Reconèixer i descriure les dades, els fets, les ferramentes i els procediments rellevants de les ciències aplicant-los en les explicacions científiques i en la resolució de problemes – Diferenciar el coneixement científic d'altres formes de pensament humà i reconèixer com a característica pròpia el fer prediccions que han de poder ser sotmeses a verificació empírica 	<ul style="list-style-type: none"> – Conèixer, valorar i mostrar conductes relacionades amb l'activitat científica que orienten el treball de la comunitat científica – Resoldre problemes, tant qualitius com quantitius, utilitzant les habilitats pròpies del raonament científic – Realitzar breus investigacions de documentació i experimentals utilitzant tant les habilitats cognitives superiors com les manuals respectant les normes de seguretat adequades a cada situació 	<ul style="list-style-type: none"> – Explicar els fenòmens naturals referits a les propietats de la matèria i els seus canvis utilitzant adequadament els conceptes científics – Explicar els cicles de matèria i flux d'energia en la naturalesa tenint en compte les interaccions dels sers vius entre si i amb el medi – Descriure objectes i fenòmens observats aplicant els coneixements científics a la interpretació de fets o justificant una hipòtesi, model o teoria – Localitzar i seleccionar informació rellevant sobre temes d'interés social relacionats amb la ciència, la tecnologia o la salut en diferents fonts i valorar-la críticament (TICD) – Interpretar textos orals i escrits on hi haja gràfiques, taules, diagrames i altres símbols de notació identificant les relacions que mostren (TICD) – Elaborar missatges i textos informatius, explicatius i argumentatius de contingut científic (CCLI) 	<ul style="list-style-type: none"> – Analitzar la importància de la dieta, la higiene i l'estil de vida, associant-ho amb el manteniment de la salut, la prevenció de malalties i el benestar personal – Analitzar els desenrotllaments i les aplicacions tecnològiques més rellevants de la nostra societat i valorar críticament les aportacions de la ciència i la tecnologia al desenrotllament humà i al desenrotllament sostenible – Descriure els principals problemes mediambientals que són resultat de l'activitat humana tenint en compte les seues causes i/o efectes

4. TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I COMPETÈNCIA DIGITAL			DESCRIPTORS CCLI annex II LOE
Síntesi pròpia (J. Ignacio Madalena)			
CONeixEMENT I APLICACIÓ DE FERRAMENTES TECNOLÒGIQUES DE LA COMUNICACIÓ I ELS SEUS LLENGUATGES	OBTINDRE INFORMACIÓ: BUSCA, SELECCIÓ, REGISTRE I TRACTAMENT	TRANSFORMAR LA INFORMACIÓ EN CONeixEMENT	COMUNICAR LA INFORMACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> – Manejar estratègies per a identificar i resoldre els problemes habituals de programari i maquinari – Fer ús habitual dels recursos tecnològics disponibles – Analitzar les diferents possibilitats que ofereixen les tecnologies de la informació i comunicació – Reflexionar sobre els efectes personals i sociolaborals derivats de l'ús dels sistemes tecnològics – Conèixer els diferents tipus d'informació, les seues fonts, formats i codis, així com la seua localització – Conèixer els llenguatges i suports més freqüents en què sol presentar-se la informació 	<ul style="list-style-type: none"> – Accedir a la informació utilitzant tècniques i estratègies específiques – Buscar, seleccionar, registrar, tractar i analitzar la informació – Analitzar la informació de manera crítica – Dominar i aplicar en distintes situacions i contextos llenguatges específics bàsics: textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor – Dominar les pautes de descodificació i transferència – Processar i gestionar adequadament la informació – Aplicar en distintes situacions i contextos els diferents tipus d'informació, les seues fonts, les seues possibilitats i la seua localització, així com els llenguatges i suports més freqüents 	<ul style="list-style-type: none"> – Organitzar la informació, relacionar-la, analitzar-la, sintetitzar-la, fer inferències i deduccions de distint nivell de complexitat – Resoldre problemes reals de manera eficient – Treballar en entorns col·laboratius virtuals – Aconseguir objectius i fins d'aprenentatge, treball i oci – Avaluat i seleccionar noves fonts d'informació i innovacions tecnològiques en funció de la seua utilitat per a escometre tasques específiques – Comprendre i integrar la informació en els esquemes previs de coneixement 	<ul style="list-style-type: none"> – Comunicar la informació i els coneixements – Emprar diferents recursos expressius a més de les TIC – Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument de treball intel·lectual (funció transmissora i generadora d'informació i coneixements) – Participar en entorns col·laboratius i comunitats d'aprenentatge formals i no formals – Generar produccions responsables i creatives

5. COMPETÈNCIA SOCIAL I CIUTADANA		DESCRIPTOR CCLI annex II LOE
Síntesi pròpia (J. Ignacio Madalena)		
COMPREENSIÓ CRÍTICA DE LA REALITAT SOCIAL	AFRONTAR LA CONVIVÈNCIA I ELS CONFLICTES	EXERCIR LA CIUTADANIA DEMOCRÀTICA I COMPROMETRE'S A CONTRIBUIR A LA MILLORA DE LA SOCIETAT PLURAL
<ul style="list-style-type: none"> – Ser conscients de l'existència de distintes perspectives quan analitzem la realitat – Desenrotllar una anàlisi multicausal i sistèmica – Comprendre els trets de les societats actuals, la seua creixent pluralitat i el seu caràcter evolutiu <ul style="list-style-type: none"> – Reflexionar de manera crítica i lògica sobre els fets i problemes socials – Reconèixer l'aportació de les diferents cultures al progrés de la humanitat 	<ul style="list-style-type: none"> – Habilitats socials per a resoldre conflictes de manera constructiva per mitjà del diàleg i la negociació <ul style="list-style-type: none"> → conèixer-se i valorar-se (autoestima i autoconeixement) → saber comunicar-se en distintos contextos, expressar les idees pròpies i <ul style="list-style-type: none"> → escoltar les alienes (assertivitat) → ser capaç de posar-se en el lloc de l'altre i comprendre el seu punt de vista encara que siga diferent del propi (empatia) – Prendre decisions en els distintos nivells de la vida comunitària valorant conjuntament els interessos individuals i els del grup – Actuar de manera autònoma a partir dels coneixements sobre la societat i d'una escala de valors construïda per mitjà de la reflexió crítica i el diàleg – Valorar la diferència i reconèixer la igualtat de drets, en particular entre hòmens i dones 	<ul style="list-style-type: none"> – Coneixement i comprensió dels valors que sustenten els estats i les societats democràtiques – Coneixement dels fonaments, l'organització i el funcionament dels estats democràtics – Reflexió crítica sobre conceptes com democràcia, llibertat, igualtat, solidaritat, coresponsabilitat, participació i ciutadania – Habilitats socials per a participar activament i plenament en la vida cívica – Mostrar un comportament coherent amb els valors democràtics com la presa de consciència dels pensaments, valors, sentiments i accions propis, i el control i autoregulació d'estos

6. COMPETÈNCIA CULTURAL I ARTÍSTICA		DESCRIPTOR CCLI annex II LOE
Síntesi pròpia (Mónica Añón i Esperanza García)		
CONEXIEMENTS SOBRE LES MANIFESTACIONS CULTURALS I ARTÍSTIQUES	DOMINI DELS RECURSOS D'EXPRESSIONI EN DIFERENTS CODIS ARTÍSTICS. CREATIVITAT	PARTICIPACIÓ EN LA VIDA CULTURAL
<ul style="list-style-type: none"> – Conèixer i valorar les obres i manifestacions més destacades del patrimoni cultural i les relacions amb els seus autors i la societat del moment en què es produïren – Comprendre l'evolució del pensament, dels corrents estètics, dels modes i els gustos i la seua influència en les persones i les societats – Conèixer i apreciar les principals tècniques, recursos i convencions dels diferents llenguatges artístics 	<ul style="list-style-type: none"> – Expressar, utilitzant diversos codis artístics, idees i sentiments propis i aliens utilitzant adequadament els materials, instruments, elements i tècniques dels diferents llenguatges utilitzats. – Expressar, utilitzant diversos codis artístics, idees i sentiments propis i aliens utilitzant adequadament els materials, instruments, elements i tècniques dels diferents llenguatges utilitzats. – Demostrar habilitats de pensament convergent i divergent – Mostrar iniciativa, imaginació i creativitat en l'expressió pròpia 	<ul style="list-style-type: none"> – Valorar l'expressió creativa d'idees, sentiments i experiències a través de diferents mitjans artístics (música, literatura, arts visuals i escèniques, arts populars, i gaudir-ne. – Valorar la llibertat d'expressió – Valorar, des d'una perspectiva respectuosa i crítica, la diversitat cultural i el diàleg intercultural – Participar en experiències artístiques compartides i cooperar en projectes col·lectius – Respectar i apreciar les iniciatives i contribucions alienes – Participar de manera activa en la conservació del patrimoni cultural i artístic

7. COMPETÈNCIA PER A APRENDRE A APRENDRE		DESCRIPTORS CCLI annex II LOE
Proposta d'Elena Martín i Amparo Moreno <i>Competencia para aprender a aprender</i> , Alianza Editorial		
ELEMENTS COGNITIVUS	ELEMENTS EMOCIONALS	ELEMENTS SOCIALS
<p>Reflexionar sobre un mateix com a estudiant</p> <ul style="list-style-type: none"> – Identificar i valorar les capacitats pròpies (intel·lectuals, emocionals i físiques) per a l'aprenentatge (atenció, concentració, memòria, motivació, etc.), i ser-ne conscient – Identificar potencialitats i carències, i traure profit de les primeres i voluntat per a superar les segones – Desenrotllar un sentiment de competència personal. Agafar confiança en un mateix, motivació i gust per a aprendre <p>Conèixer bé la tasca</p> <ul style="list-style-type: none"> – Determinar coneixements previs, plantejar-se preguntes i identificar diverses respostes possibles davant d'una mateixa situació per a prendre decisions raonades – Conèixer i utilitzar de manera eficient estratègies d'autogestió: plantejar-se metes a curt, mitjà i llarg termini i complir-les – Planificar el desenrotllament d'una tasca o activitat, fer la previsió de materials a utilitzar i organitzar el temps de desenrotllament de manera efectiva <p>Conèixer diferents estratègies i utilitzar-les bé</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conèixer i utilitzar de manera eficient diverses estratègies per a aprendre: d'estudi, d'observació i registre sistemàtic de fets i relacions, de record/memorització o estratègies associades a altres competències (comprensió i expressió lingüística, resolució de problemes, recollida, selecció i tractament d'informació inclosos els recursos tecnològics) <p>Controlar i ajustar el procés d'aprenentatge als requisits de la tasca</p> <ul style="list-style-type: none"> –Triar l'estratègia més apropiada a la tasca –Aplicar estratègies d'autoavaluació durant el procés: detectar i corregir errors 	<p>Autoconsciència emocional</p> <ul style="list-style-type: none"> –Percebre, comprendre, regular i expressar les emocions abans, durant i després del procés d'aprenentatge (perseverança, flexibilitat, control de l'ansietat i capacitat d'automotivació) 	<p>Aprendre a aprendre compartint</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aplicar estratègies per al treball cooperatiu i per a projectes (adquirir compromisos i responsabilitats) – Aprendre dels altres i ensenyar-los

8. COMPETÈNCIA D'AUTONOMIA I INICIATIVA PERSONAL		DESCRIPTORS CCLI annex II LOE
Síntesi pròpia (Esperanza García)		
PLANIFICACIÓ I REALITZACIÓ DE PROJECTES	HABILITATS, VALORS I ACTITUDS PERSONALS	PARTICIPACIÓ I COOPERACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> – Imaginar i proposar projectes adaptats a les seues possibilitats – Triar amb criteri propi i prendre decisions – Analitzar possibilitats i limitacions – Identificar i complir objectius – Organitzar temps i tasques – Reelaborar plantejaments previs – Avaluar accions i projectes: extraure conclusions i valorar possibilitats de millora – Buscar noves solucions i idees – Creativitat i imaginació 	<ul style="list-style-type: none"> – Característiques personals: tipus de personalitat, capacitats, potencialitats i carències – Habilitats personals: <ul style="list-style-type: none"> →Confiança en un mateix →Esperit de superació →Flexibilitat →Iniciativa – Control emocional i demora de la satisfacció immediata – Assumir riscos, afrontar problemes i aprendre dels errors – Actitud positiva enfront del canvi – Automotivació, responsabilitat i perseverança – Autoestima 	<ul style="list-style-type: none"> – Afirmar i defensar drets i idees pròpies – Dialogar i negociar – Mostrar empatia – Valorar idees i accions alienes – Treballar en grup amb responsabilitat i compromís